Union of the Class III Employees of the Karnataka University

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೈರೇಗೌಡ.—ನಾವು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸ್-3 ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಯೂನಿಯನ್ ಇದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಷಯ ಬಂದಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಸಂಘವನ್ನು ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿದರು.

ಯೂನಿಯನ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕರೆಸಿ ಯೂನಿಯನ್‌ಗೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಯೂನಿಯನ್ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಯೂನಿಯನ್ ಇದ್ದರೆ ಕೆಲಸಗಳು ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬರುವುದು ತಡವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೈರೇಗೌಡ.—ಬರೆದುಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಬರೆದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ಚೆನ್ನಪ್ಪ.—ಕೆಲವು ವಿಷಯ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಒಂದೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಕಾರಣ ಏನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಬರದೆ ಹೋದರೆ ನೀವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

OFFICIAL RESOLUTION

re : Protection of Wild Animals and Birds—Parliament Legislation thereon

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—I beg to move the following Resolution :

" Whereas this Assembly considers that it is desirable to have a uniform law throughout India for the protection of wild animals and birds and for all matters connected therewith or anciallary and incidental thereto ;

And whereas the subject matter of such a law is relatable mainly to entry 20 (Protection of wild animals and birds) of List II of the Seventh Schedule to the Constitution of India ;

And whereas Parliament has no power to make laws for the States with respect to the matters aforesaid except as provided in articles 249 and 250 of the Constitution of India ;

And whereas it appears to this Assembly to be desirable that the aforesaid matters should be regulated in the State of Mysore by Parliament by Law ;

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by clause (1) of article 252 of the Constitution of India, this Assembly hereby resolves

that the Protection of wild animals and birds and all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto should be regulated in the State of Mysore by Parliament by law."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Motion moved :

Hon'ble Members are hereby informed that notice of the following resolution has been received from the Minister for Agriculture and Forests :—

"Whereas this Assembly considers that it is desirable to have a uniform law throughout India for the protection of wild animals and birds and for all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto ;

And whereas the subject-matter of such a law is relatable mainly to entry 20 (Protection of wild animals and birds) of List II of the Seventh Schedule to the Constitution of India ;

And whereas Parliament has no power to make laws for the States with respect to the matters aforesaid except as provided in articles 249 and 250 of the Constitution of India ;

And whereas it appears to this Assembly to be desirable that the aforesaid matters should be regulated in the State of Mysore by Parliament by Law ;

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by clause (1) of article 252 of the Constitution of India, this Assembly hereby resolves that the Protection of wild animals and birds and all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto should be regulated in the State of Mysore by Parliament by law."

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶ ಇಷ್ಟೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಕಾನೂನುಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂದ ಮೇಲೂ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ನಾವು ಧೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಕಾರಣ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನರು ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ನಾಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಪ ರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕಾಡು ದಟ್ಟವಾಗಿರುವುದು ಬರು ಬರುತ್ತಾ ತೆಳುವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಾಡಿನ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಜನರು ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಧೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವು ಬೆಳೆ ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದು, ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ವಧೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೆಚಿಂಗ್‌ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ವಧೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಧವಾಗಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅಂದರೆ, ಹುಲಿ, ಕಿರುಬ, ಸಿಂಹ, ಆನೆ, ಜಿಂಕೆ, ಚಿರತೆ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ನವಿಲು, ಹಕ್ಕಿಪಕ್ಷಿಗಳು ಇಂಥವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹುಲಿ, ಕಿರುಬ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಫಾಲಿಡಾಲ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ ಅವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಲೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅವುಗಳ ಚರ್ಮ ಹೊರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವುದು. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಪರೂಪವಾಗಿದೆ ಎಷ್ಟುಬಿಂಗ್ಸ್ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಹು ಬೇಗ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ಕಾರಣ ದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ವನ್ಯಮೃಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಇದು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೂ ಕಾನೂನಿನ ಬಲ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾತಕ್ಕೆಂದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ಸಬ್‌ಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಯಾಯ ಸ್ಟೇಟಿನವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ಬರೆದರೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ವಹಿಸುವುದಾದರೆ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಕಾನೂನು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ವನ್ಯಮೃಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಈ ಸಭೆಯವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಭೆ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ, ಆಗ ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ ನಂತರ, ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾನೂನನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇರತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಬಹುದು, ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಆಗ ಅವರು ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯ ವಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮುಂದೆ ತರಲು ಸಹಾಯವಾಗು ತ್ತದೆ, ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದು ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಂತಹ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಕೋಚೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಂಜನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ. ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಈ ಕೆಲಸದಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವೈಲ್ಡ್ ಅನಿಮಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಡುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಇಂದು ಇಂತಹ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹಾಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಸಾಗಿಸಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಕಾಡುಗಳು ಹೀಗೆ ನಾಶವಾದರೆ ಇಂತಹ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಅರ್ಧಭಾಗ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಸಾಗಿಸಿಗಾಗಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಅರ್ಧಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭೂಮಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿವೆ, ಸರಕಾರದ ಇಂತಹ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಇದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಶ ವಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿವೆ, ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕಾಡುಗಳಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆಗ ಮಳೆಯೂ ಕೂಡ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಚೆಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಡಿದು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳೂ ನಾಶವಾದುದರಿಂದ ಮಳೆ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ

ಮುಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಳಿ ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಕೂಡ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಈಗಿರುವ ಕಾಡುಗಳೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಂತಹ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜೀವಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಾಡುಗಳು ಇರಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚು ಕಾಡುಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇರುವ ಕಾಡುಗಳೇ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಕಾಡುಗಳ ಎಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರಿಗೇ ವಹಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಕಾಡುಗಳೇನಾದರೂ ಬೆಳೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶಿವಮ್ಮ (ನಂಜನಗೂಡು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂತಹ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಬಹುಶಃ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲೂ ಇದು ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಡುಗಳೇ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ, ಮುಂದೆ ಇದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷೀಸ್ ಕೂಡ ಸಿಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಇರುತ್ತದಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅನುಮಾನವೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಆನೆಯ ಕೊಂಬು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸೆಯಿಂದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇಂತಹ ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಇದರ ಮಾಂಸವನ್ನು ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇಂತಹ ಬೇಟೆಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಬಾರದು, ಬೇಟೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಂಶವೇ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಾಡುಗಳು ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಾಡುಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೋ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಅಫೊರ್ಸ್ಟೇಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಂತಹ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಂದೂಕು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರು ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ದೇಶದಲ್ಲರುವ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಡುಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ವಿಶೇಷವಾದ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಾವು ಇದನ್ನು ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಾವು ಮೃಗಯಾ ವಿಹಾರ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ರಾಜರುಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರರು ಮೃಗಯಾ ವಿಹಾರ ಎಂದು ಕಾಡುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಹಿಂದೆ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ರಾಜರುಗಳು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು, ತಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ದುಷ್ಯಂತ ಮಹಾರಾಜ ಮೃಗಯಾ ವಿಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಣ್ವರ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಕುಂತಳೆಯನ್ನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭರತನೆಂಬ ಸುಪುತ್ರನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಇಂದು ಅದೇ ಭರತನ ಹೆಸರು ಭಾರತ ದೇಶವೆಂದು ಹೆಸರನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

5-00 P.M.

ಆ ಶಾಕುಂತಲೆಯ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಳಿದಾಸನ ರಮ್ಯ ನಾಟಕದಿಂದ ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಓದುತ್ತೇವೆ. ಆ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಪೂರ್ವದಲಿನಿಂದಲೂ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಾಧು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಇದ್ದುವಂತೆ. ಆಗಿನ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಬರಬರುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸುಂದರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವು ವರ್ಗದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಹುಲಿ ಎಂಬ ಪ್ರಾಣಿ ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರಾಣಿ. ಅವು ಇಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಪೇಟೆ ಸೇರಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಟ್ಟಣದ ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಖಿತ ತರುತ್ತಿರುವುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

[Mr. Chairman (SRI T. R. SHAMANNA) in the Chair]

ವನ್ಯಮೃಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ, ಹುಲಿ, ಕರಡಿ, ಸಿಂಹ ಮುಂತಾದ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದೆಯೇ ಕೊರತು, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರೇ ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಗಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಊರಿನ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿ ಭಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಮಂಡಗದ್ದೆ, ಸಿಂಗಬಿದರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಬೈಲಿನಿಂದ ಆನೆಗಳು ಬಂದು ಕಳೆದ 5—6 ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ರೈತರ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ತೋಟಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ ಎಂದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ನುಮ್ಮನೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾಪಸ್ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಃ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಳಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಅದೇ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸುಂದರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಜಿಂಕೆಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಬದಲು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿ, ಬಂದೂಕದಿಂದ ಹೊಡೆದು ಆ ಮೂಲಕ ಭಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.— ಬೇರೆ ಜನರು ಯಾರೂ ಹೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.— ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರೇ ಕೊಂದು ಭಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಕೆಲವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಹಬ್ಬಗಳು ಬಂದಾಗ ಇವರು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅಂದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಜಿಂಕೆ, ಸಾರಂಗ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿ ಭಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಾಡುಗಳು ಸಾಂದ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮವಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕಾಡನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗ ಕಾಡಿನ ಸಾಂದ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೋ ಆಗ

ಮಳೆಯೂ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹವಾಗುಣ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ದಿಕ್ಕು ಪಾಲಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಈಗ ಬರಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ರೇಯಾನ್ ಸಿಲ್ಕ್ ತಯಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀಲಗಿರಿ ಮರ ಬೆಳೆಸಲು ಏನು ವನಮಹೋತ್ಸವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೈಬಿಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕಾಡು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಕಾಡನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಾಂದ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬರುವುದು ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತಿತರ ಭಾಗದವರು ಕ್ಷಾಮ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವರು ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರದವರು ಸಹ ಹೇಳಬೇಕಾದೀತು ಎಂಬ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಆಗುಂಬೆಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಚಿರಾಪುಂಜಿ ಎಂದು ಏನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಾಡಿನ ನಾಶದ ಕಾರಣ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂದ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾಡು ಇದ್ದರೆ ಪನ್ನಮ್ಮಗಳು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ನಾವು ಸುಂದರ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏನು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಾನಾ ತರಹ ಇವೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಜೂಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜೂನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ ರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಮೈಸೂರಿನ ಜೂವನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳು ಏನಿವೆ, ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಜನರ ರಕ್ಷಣೆಯಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬಾಯಿ ಇಲ್ಲ. ಬಾಯಿ ಇದ್ದ ನಾವೇ ಎಷ್ಟು ಕೂಗಿಕೊಂಡರೂ ಕಿವಿ ಕೇಳದ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಅವನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರು ? ಆದಕಾರಣ ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು, ತಾನೇ ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಇದರ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರ ಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನಮಗೆ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಿದ್ದು ರಿಂದಲೇ ಬಾಂಗ್ಲಾ ದೇಶ ಉದಯವಾಯಿತು.

ಈಗ ಅಧಿಕಾರ ಅತಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೇ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು, ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗುವಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಂದೀತು ಎಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಂಶ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಏನು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳು ಅಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಕಾರಣಗಳು ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಜನಗಳಿಂದ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಕೂಡ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಅಂಥಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮನೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆ

(ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ)

ಇರತಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ದನಕರುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಹೋಗತಕ್ಕ ಹುಲಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರೂರವಾದ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಕಾಡಿನ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಅವು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅಂಥಾ ದೂರುಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಆನೆಗಳು ಬಹಳ ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡಿ. ಎಫ್. ಒ. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ, ಮಂಡಗದ್ದೆ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಆನೆಗಳು ಕೆಲವು ತೋಟಮತ್ತು ಇತರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿವೆ. 60--70 ಎಕರೆ ಬೆಳೆ ಒಂದ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನಾಶ ಮಾಡಿವೆ. ಇಂಥಾ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹುಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕೆಲವರು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಕೆಲವು ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಗಾಡಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ಪ ಮಲ್ಲಪ್ಪ (ಹಳಿಯಾಳ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದೆ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ನಾನು ಆರಿಸಿ ಬಂದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಹಳ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು ಇತ್ತು. ಈಗ ಕಾಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಆ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಗರೆ, ಹಂದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಸರ್ವೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ದಾಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿವೆ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆಗಳು, ಆನೆಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರತಕ್ಕ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆ ರೀತಿ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ದಾಂಡೇಲಿಯ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋದಾಗ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡರು. ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ದಾಂಡೇಲಿ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಾಗ ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯ. ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಂದು ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಏನಿವೆ ಅವು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ನುಗ್ಗಿ ದನಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆರೀತಿ ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ರೈತರ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಅವರಿಗೆ ನಷ್ಟವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ರೈತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ವಿಷವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ಅನಾಹುತಗಳು ಆಗಿದ್ದು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ ಇಂಥಾ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವಂಥಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಕೆಲವಾರು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜೂ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವನ್ಯ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ನವಿಲು ಸುಂದರವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಿ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವನ್ಯ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಆನಂದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಒಂದು ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವನ್ಯ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯುಡು (ಶಾಂತಿನಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧ ಹುಟ್ಟಿದನೋ, ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು, ಸಂತರು, ಗುರುನಾನಕರು, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಕಬೀರರು ಹುಟ್ಟಿದರೋ, ಅಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಾನವನು ಸಹ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದ. ನಾಗರೀಕತೆ ಬೆಳೆದ ಹಾಗೆ ಕಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ನೆಲೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರಂಭ ಮಾಡಿದ. ಆವನ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹಸು, ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ. ಕೊನೆಗೆ ಅವುಗಳು ಕಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದವು. ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಹ ನೆಲ ವಿದೆ ಅದು ಇದ್ದಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ದೇಶ ಪ್ರಪಂಚದ ಐವತ್ತನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಇದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಪಂಚದ ಐದನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಡಿದಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ವಿಂಧ್ಯ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹಿಂದೆ ಕಪ್ಪು ಜನರು ಇದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಹ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸುಮಾರು 23 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ರಿಸರ್ವ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಫಾರ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯರಿ"ಗೆ ಇರುವುದು ಕೇವಲ 4 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್. ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. 1822ರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಆಕ್ಟ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ತಂದರು. ಅದೇ ತರಹ 1933ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. 1954ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 1957ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಂತೂ 1962ರಲ್ಲಿ ಅನಿಮಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಬೋರ್ಡು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವ ಬಡ ಜನರು ಸರಿಯಾದ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಈ ರೀತಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಬಡ ಜನರು, ನೊಂದ ಜನರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಥವಾ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗಿ ಕಾಡು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಜಾಗವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುಮಾರು 100 ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಕೇವಲ "ನಾಲ್ಕು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್" ಮಾತ್ರ ಇರುವುದು. ಅನೇಕ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಸಹ ಈ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಡವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಕಾಡು ಬೆಳೆಯುವ ಜಾಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಹ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಅನೇಕರು ಕಡಿದು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಡುಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ (Hunting and Pouching) ಹಂಟಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಪೋಚಿಂಗ್ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೇರೀತಿ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ಮರಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದರಿಂದ, ಕಾಡು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಜನರೇಶನ್ ಬರುವಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ, ಅಥವಾ ಬರೇ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕೋಆರ್ಡಿನೇಟೆಡ್ ಪಾಲಿಸಿ ಇರಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬಾಣಗಳಿಂದ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯುಡು)

ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಈ ಫಾಲಿಡಾರ್‌ನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬೇಕೆಂದು ನಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋರ್ಡಿನೇಶನ್ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡೂ ಇಲಾಖೆ ಯವರು ಒಂದು ನಂಪರ್ಕ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ನುಗಳು ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಗಳು ಈ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ''ಜೂ'' ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದರೂ ಒಂದು ಜೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಇವತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ಅಥವಾ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಇಲ್ಲವೇ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇವ್ಹಾರೆ ಅವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಒಂದು ಆಸ್ಪದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ತರಹ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹಾಳು ಮಾಡದಂತೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ವೆಟರಿನರಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಮೃಗಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಔಷಧಿ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮತ್ತು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವಾಗ ಈ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥವಾಗುವ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವೇ ತರಹ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ, ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಲೀಫ್‌ಲೆಟ್ಟು ಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಇರಬೇಕು. ಅವರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಇಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಎರಡು ತರದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇವೆ. ಕೆಲವು ಮಾಂಸಾ ಹಾರಿಗಳು ಇವೆ; ಕೆಲವು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳು ಇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಫುಡ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ರೇಶನ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಯಾರು ಕ್ರೂರತೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದೆ ಹೋದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಕಾಡು ಎಂದು ಏನು ಹೆಸರು ಇತ್ತು ಅಲ್ಲಜೆ ಕಾಡು ಎಮ್ಮೆ ಇತ್ತು, ಬಂಗಾಳದ ಟೈಗರ್ ಎಂದು ಏನು ಹೆಸರು ಇತ್ತು, ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಾಯುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯು ಸಹ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡು ವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೆ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೋಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯುನಿಫಾರ್ಮ್ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಳ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಕೊಸನಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ದೊಡ್ಡದಾದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವನು. ನಾನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು ಗಾಳಿ ಹವಾ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹುಲಿಯನ್ನು ಜೋಡಿಜೋಡಿ ನೋಡಿದಂಥ ನೆನಪು ಇದೆ. ಇಂತಹ ಕಾಲ ಇವತ್ತು ಕೋಗಿಲೆ. ನಾವು ಸಾಯಂಕಾಲ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ರ್ಯಾಪಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲದೇ ಕೊಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೇ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಇವತ್ತು ದೂರವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರಣ, ಮನುಷ್ಯ ತನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲ ಏನಿದೆಯೋ ಆ ಒಂದು ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಆಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು

ಕೊಲ್ಲುವ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ರಾಜಮಹಾರಾಜರು ಬೇಟೆ ಎಂದು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು ಜನಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಹಿಂಸೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಬೇಡವೆಂದು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೇಟೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವ ಹವ್ಯಾನ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಬೇಟೆ ಯಾಡುವುದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಅಭ್ಯಾಸ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಟೆ ಆಡುವುದೇ ಒಂದು ಆಟ. ಸಾಹೇಬರು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿಯಮಾವಳಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಈಗಲೂ ಜನರು ಸಿಕ್ಕಾಬಟ್ಟೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಂದ ಪಾಪ ತಿಂದ ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ, ಯಾವಾಗ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ ಆಗ ಪಾಪ ಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಒಂದು ಆಟವಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಒಂದು ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜೀವದ ಮೇಲೂ ಪರಮಾತ್ಮ ಅವಿರ್ಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏನಾಕಾರಣ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಂದರೆ ಅದು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಈಗ ಅನುಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೇನು ಕ್ಷೇಪಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಕಡೆ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ದಿನಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಜಿಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು ಆಗಿರುವ ಕೆಲಸನೋಡಿದರೆ ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸೊನ್ನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಫೀಸರುಗಳು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಯಾರು ನೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅವರೇ ಬೇಟೆಯಾಡಿದರೆ ಜೇಲು ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ನಾವು ಕೆಲವು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ವನ್ಯಮೃಗ ರಕ್ಷಣೆಯ ದಿನಾಚರಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಮುಂದೆ ಬರುವ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ನಾವು ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ. ನನ್ನ ಪ್ರಾಂತದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಚಾರ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಮುಡಿಪಿಟ್ಟ ತಲೆಯಾಂತಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕಾಡನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಮುಡಿಪಿಟ್ಟ ತಲೆಯಾಂತಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕಾಡನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಆ ರೀತಿ ಯಾರೂ ಕೇಳಬೇಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಬೆಳೆಯುವ ಜಾಗವನ್ನು ಯಾವ ರೈತನೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತ ಬಯಸುವುದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವ ಜಮೀನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಬೇಟೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವತ್ತು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡುಹಂದಿ ಸಿಗುವಂಥದು ಕನಸಿನ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಂಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕಷ್ಟೇ. ಇನ್ನು ಗೇಮ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯರಿ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಬಂಡಿಪುರದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಷ್ಟೇ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಕಾಡುಕೋಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವು ಈಗ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು. ನಮಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂದಮೇಲೆ ನೂರಾರು ಎಕರೆಜಮೀನನ್ನು ಗೇಮ್ ಸಾಂಕ್ಚುಯರಿಗೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ. ಅದು ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜೂ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ ಎಂಬುವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸವಲತ್ತು ಇಲ್ಲ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಗಾಡಿ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸವಲತ್ತನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಆಲ್ಲಿಗೆ ಕಳ್ಳರು ನುಗ್ಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಅವನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟು ತಾನೇ ಅವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಏನುತಾನೇ ಕೆಲಸಮಾಡಿಯಾರು ಇದು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೂ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರುಪಡೆದಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಇನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಸಾಕೆ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

L.A.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ನಾಬ್ಬಯ್ಯ (ವಿರಾಜ ಪೇಟೆ) — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿನ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಈ ತರಾವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕು ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು. ಅಲ್ಲಿ ನಗರಹೊಳೆಎಂಬುದು ಒಂದು ಬೂಡ್ಡೊಫಾರೆಸ್ಟ್, ಇದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯ. ನಗರಹೊಳೆ ಎಂಬುದು ಗೇಮ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುರಿ. ಬಂಡಿಪುರದ ನಂತರ ಇದು ಎರಡನೇ ಗೇಮ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುರಿ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ್ದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾನೂನು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಗೇಮ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾನೂನುಗಳು ಇವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಸಾಕಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆಯೋ ಆ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಗರಹೊಳೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಗೇಮ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುರಿ ಬಹಳ ದೂರ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಬಂದರೆ ಅವರು ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾರು ಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆನೆ ಚೌಕವೆದಿಂದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:

> "Wild life is the national asset—Do not sound horn—look either side of the roads to witness games—Nehru loved wild life—Do not kill the wild life".

ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಬೋರ್ಡನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಹಾರನ್ ಮಾಡದೆ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಆನೆ ಚೌಕದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗೋಣೀಕೊಪ್ಪಲವರೆಗೂ ಬರಿ ಸಾಕಿದ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದೇ ವಿನಾ ಒಂದು ವನ್ಯಮೃಗಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಆ ಬಾಳೆಕೊಪ್ಪಲು ಗೇಂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯೆರಿಯಲ್ಲೂ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹಾರನ್ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಆಲ್ಲ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದೂ ವನ್ಯಮೃಗಗಳಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯೆರಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲಿಯು ದೂರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯೆರಿ ನನ್ನ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯುಯೆನ್ಸಿಯಲ್ಲೇ ಇದೆ, ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ 15 ಆನೆಗಳನ್ನು ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಂದು ಆ ಆನೆಗಳ ಕೋಡನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ರೆಗೂ ಆ ಆನೆಗಳನ್ನು ಕೊಂದವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ 2-3 ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಆನೆಯನ್ನು ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಗೇಂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯೆರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಲಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಚರ್ಮವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಅದೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಕಾಡು ಕೋಣಗಳ ಕೋಡುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಆನೆಯ ಕೊಂಬುಗಳನ್ನೂ ರಾಜ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದವನ್ನು ಯಾರೋ ಕಳುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರು, ಆ ಕೇಸು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಪತ್ತೆಯೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ 2-3 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅದರ ಸುಳಿವೂ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಬಿಗಿಯಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದು ವನ್ಯಮೃಗಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ನಗರಹೊಳೆ ಗೇಂ-ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆನಂದ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೇ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಈ ದಿವಸ ಅಂಥಾ ಜಾಗದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹಾಗೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಾವು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಹಾರಿಸತಕ್ಕ ಗುಂಡಿನ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ನಾನು ಸ್ವತಃ ಗುಂಡಿನ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸಿದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಆದರೆ ಈ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಒಂದನ್ನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಅಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೇಂಜರ್, ಒಬ್ಬ ಫಾರೆಸ್ಟರ್ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇಷ್ಟು ಶಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಲದು. ಇದನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತರಹೆಯ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ ಅಲ್ಲಿ ಆ ನಗರಹೊಳೆ ಗೇಂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯೆರಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬಂದಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ (ತಿಪಟೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಕಾಡು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾಡುಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಕಾಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಶಮಾಡಿ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳನ್ನು—ರಿಜರ್ವಾಯಿರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದರಿಂದ ವನವೆಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಆ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳಿಗೆ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಂಥ ವನವಿಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ಕಡಮೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಒಂದು ಮನೆ ಆಗತ್ಯವೋ ಹಾಗೇ ಆ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾನೂನಿನ ರಕ್ಷಣೆಗಿಂತ ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದ ಕಾಡಿನ ಆಗತ್ಯ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಎರಡೂ ಆಗತ್ಯ. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಬಂಡೀಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜೀಕು? ಎಷ್ಟು ಬೇಕು? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನೋ ಓದು ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದು ಅನೇಕ ಕಾಡುಕೋಣಗಳು ಸತ್ತುಹೋದವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಗಾ ವಹಿಸದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಕಡೆ ಹೋದವು ಎಂದುಬಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾದ ಕೇಂಕಾರಣ್ಯ ಜೊತೆಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಬೇಟೆ ಷಿಕಾರಿ ಆಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಇವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ಚನ್ನಪ್ಪ(ಮಾಗಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವರು ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ತಂದಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ದಿವಸ ಮನುಷ್ಯನ ರಕ್ಷಣೆ ಎಷ್ಟು ಆಗತ್ಯವೋ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಆಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಕೂಗು ಎದ್ದಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಹುಡುಗರಾಗಿದ್ದಾಗ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ದಟ್ಟವಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾಡುಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಕಾಡುಗಳು ಕಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟು ಬೇಸಾಯದ ಭೂಮಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಜನರಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ಎಷ್ಟು ಜಮೀನಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನೂ ಸಾಲದಾಗಿದೆ. ಕಾಡುಗಳು ಈ ದಿವಸ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಬೈಲು ಪ್ರದೇಶ ಜಾಸ್ತಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ಹೋದರೂ ಒಂದು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದುವು. ಅಲ್ಲ ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರವೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಡು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಹ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಡುಗಳ ಹತ್ತಿರದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಊರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಬೆಳೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ವನ್ಯಮೃಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವಾಗ ಜನರು ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ವಸ್ತುಗಳ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅಥವ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲದಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಡು ಜಾಸ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಹಾಸನ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಇರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲಿ, ಚಿರತೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅದೇ ಬೈಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಿಧವಾದ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನೂ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಲಗಳೂ ಕೂಡ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಟರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮೊಲಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ಚನ್ನಪ್ಪ)

ಪೇಳೆ ಬೇಜಿಯಾಡುವುದನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬೇಕು. ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಲು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು. ಈಗ ಕಾಡನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದು, ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದೂ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಅರಣ್ಯದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಇದೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕಡವಗೆರೆ ಹತ್ತಿರ ನೀಲಗಿರಿ ಗಿಡ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವು ಅಲ್ಲಿ 10 ಅಡಿಯಿಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೂ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯದಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ಗಿಡ ಹಾಕಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ ಸಾರವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಡೂ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಲು ಆದ್ಯತೆ ತರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಲು ತಗಲುವ ಖರ್ಚಿನ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಸರಕಾರ ಇನ್ನರ್ಧ ಭಾಗ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ನಕಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು, ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಕಡೆ ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾನೂನಿತ್ತು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ಗೋಮಾಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀಲಗಿರಿ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀಲಗಿರಿ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಸ್ವಂತ ಹಿಡುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮರ ಬೆಳೆಸುವವರಿಗೂ ಕೂಡ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟ. ಈಗ ಕಾಡು ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಒರೆಗೆ ಸೌದೆ ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮನೆಗಾಡಿನಿಂದ ಸೌದೆ ತರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲೂ ಅಡಿಗೆ ಮಗ್ಗೆರೆಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಕಾಡು ಬೆಳೆಸಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಕಥೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಸನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬ, ಇಲಿ ಕಾಟ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಸಾಕಿದ, ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹಾಲು ಬೇಕಾಯ್ತು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಸು ಸಾಕಿದ, ಹಸು ಕಾಯಲು ಒಬ್ಬ ಆಳು ಬೇಕಾಯ್ತು. ನಂತರ ಆತ ಮದುವೆಯಾದ, ಹೀಗೆ ಅವನ ಸಂಸಾರ ಬೆಳೆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಹೀಗೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ತಾರತಮ್ಯವಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಊರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೋತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅವು ಮೊದಲು ಕಾಡಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಾಡು ನಾಶವಾದುದರಿಂದ ಅವು ಕಾಡು ಬಿಟ್ಟು ಊರಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಅವು ಇಂದು ಮನೆಗಳ ಹೆಂಚನ್ನೆತ್ತಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕಾಡನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಜನರೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಛಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಮೊದಲೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಸ್ವತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನನಗಂತೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದೂ ನಾನು ಅರಣ್ಯ ಶಾಖಾ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಿರುವಾಗ ನನಗೆ ಈ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯ ಬಂದಿರುವುದು ಬಹಳ ಆನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ಮುಂತಾದವರು ಚಿಕ್ಕ ಕಾಡುಗಳಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆರಲು ಅವಕಾಶ ಕಡಮೆ, ಕಾಡನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವರೀತಿ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಸರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಹೊಣೆ ಹೊರಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕಡೆಯೂ ಕೂಡ ಗಮನ ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯ

ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಕಾರ ಗಮನಿಸಿದೆ; ಎಲ್ಲರೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:—

> "I have written to you in the past about the wild life conservation and management. Though there is a greater consciousness now about this problem than a few years ago, we have not been able to significantly arrest the continuing decline of our FAUNA among the dangerous species. We continue to receive reports of lucrative trade in the skin of even these animals. Tiger shooting is still going on though the law prohibits it throughout the country. Regretably our overseas emporia are also involved in this business."

ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಮನನೊಂದು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸಿಂಹ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಿಂಹವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಡ ಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ತರಿಸಬೇಕು. ಹುಲಿಯನ್ನೂ ಅದೇರೀತಿ ತರಿಸಬೇಕು. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಹುಲಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಟಿಪ್ಪೂಸುಲ್ತಾನನ್ನು "ಮೈಸೂರು ಹುಲಿ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ 102 ಹುಲಿಗಳು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ನರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು 102 ಟೈಗರ್ ಇದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದು ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದು ಬಂಡೀಪುರ, ನಾಗರಹಳ್ಳಿ, ದಾಂಡೇಲಿ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪರರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಸಂಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಯಾಂಕ್ಚುಯರಿಯಿಲ್ಲೂ ಕೂಡ ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತಕ್ಕಾಂಥದ್ದು ಜಿಂಕೆ, ಕಾಡುಕೋಣ ಮತ್ತು ಹುಲಿ ಯಾವಾಗಲೋ ಒಂದು ಸಲ ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಅವು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಹುಲಿ ಚರ್ಮ ಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ನಾವು ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹುಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಟೈಗರ್ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಮಾರುತ್ತೇವೆ, ಅದರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ತರಹ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟಿನ ಕಾಡು ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಟೇಟಿನ ಕಾಡಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಗೆ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದ ಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅನಿಮಲ್ಸ್‌ಗೆ ಜೆಟ್ಟು ದಯ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್‌ಗೆ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್‌ನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿರುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಕೊಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಜೊತೆಗೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಹೊರತು ಈ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ಕಾಡನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಹಕಾರ ಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಚ್ಛಿಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದಿನ ಸಭೆ 15 ಆಗಸ್ಟ್‌ಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಅವರನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಡುಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟೀಸ್ ಮತ್ತು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅನಿಮಲ್ಸ್ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆವಾಗ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನೆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿ ನಮ್ಮನೆ ಆಗಬಾರದು. ಅದನ್ನು ನೀವು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ನೀವು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಯಾರು ಯಾರು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರನ್ನು ತಂಡ ತಂಡವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಸೆ ಇದೆ. ನೀವು ಬರುವುದಾದರೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಮಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಎಷ್ಟು ಹೆಸರವಾಸಿಯಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಜನಗಳೇ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ರತಕ್ಕಂಥ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಕಾಡನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್‌ಗೂ ಕೂಡ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ಈಗ ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಕಂಡೀಷನ್ಸ್ ಇದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಕೂಲಿ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಫಾರ್‌ಸ್ಟೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕೂಡ ಸೇರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಟೀಕೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಗಿಡಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಟೀಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈವೊತ್ತಿನ ಹವಾಮಾನದ ಪರಿಸ್ಥಿಯಿಂದ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫನ್ನು ನಾವು ಕಾಪಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಅರಣ್ಯಗಳು ಬೆಳೆದಾಗ ಇವುಗಳು ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವನ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚಾಚೂತಪ್ಪದೆ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಸೌಂದರ್ಯ, ಇದರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಜ್ಞಾನ, ಇದೂ ಸೇರಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಅಥವಾ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಮಾಣದ ಜೂ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಾವು ಮೃಗಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ ಎಷ್ಟು, ಈ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀ ನಾಯಿಡುರವರು ಜೂವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರುವಂತೆ 200 ಜೂಗಳು ಆದರೂ ಸಾಲದು. ಆದುದರಿಂದ ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ 15-16 ಜೂಗಳು ಆದರೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಕೂಡ ನಡೆದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ

ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಅಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಎನ್ನುವುದಲ್ಲ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವ ವಿಧವಾದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಠರಾವು ಬರಬೇಕಾಯಿತು.

ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳಿಗೆ ರೋಗರುಜಿನಬಾರದಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ರೋಗರುಜಿನಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ಔಷಧಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳಿಗೆ ರೋಗರುಜಿನಗಳು, ಎಪಿಡಿಮಿಕ್ ಇಂಥವು ಬಾರದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಹಪಾಮಾನದರ್ಜಾಗಲೇ ಸೀರಿನರ್ಜಾಗಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ, ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಠರಾವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :—

"That whereas this Assembly considers that it is desirable to have a uniform law throughout India for the protection of wild animals and birds and for all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto ;

And whereas the subject matter of such a law is relatable mainly to entry 20 (Protection of wild animals and birds) of List II of the Seventh Schedule to the Constitution of India ;

And whereas Parliament has no power to make laws for the States with respect to the matters aforesaid except as provided in Articles 249 and 250 of the Constitution of India ;

And whereas it appears to this Assembly to be desirable that the aforesaid matter should be regulated in the State of Mysore by Parliament by law ;

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by clause (1) of Article 252 of the Constitution of India, this Assembly hereby resolves that the protection of wild animals and birds and all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto should be regulated in the State of Mysore by Parliament by law."

The motion was adopted.

Half-an-hour Discussion Arising Out of Answers to Question No. 184

Re : **Construction of Vijayanagar Anecut in Siruguppa Taluk**

† Sri B. E. RAMAIAH (Siruguppa).—Sir, I raise half-an-hour discussion on a matter arising out of answers to the Starred Question No. 179(184) of the 24th List regarding construction of Vijayanagar Anecut in Siruguppa Taluk.

ವಿಜಯನಗರ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 15ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಗುಡಿ ಹತ್ತಿರ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿತು. 400 ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಇದು ಉಪಯೋಗಿ ಕಾಡಿಲ್ಲ. 1960ರಲ್ಲಿ ಈ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಬಹಳ ಶಿಥಿಲವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬಾಗ್ಗೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು

(SRI B. E. RAMAIAH)

ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮತ್ತು ಇತರ ತಜ್ಞರು ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದೆರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚ ಮಾಡಿದರು. ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಾಡಬಹುದು, ದುರದುಷ್ಟದಿಂದ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 15ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮುಂತಾದುವು ಇರಲಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ತಜ್ಞರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ತಜ್ಞರು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಡೆಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಕೂಡ ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. ಸಿರಗುಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಚನಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಿರ ಮತ್ತು ದೇವನೂರು ಎರಡು ಕಡೆ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಒಟ್ಟು 80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಎರಡೂ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದರು. ಸಿರಗುಪ್ಪ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ 1800 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಆಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಗೋಳು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. 10 ವರ್ಷದಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೂಗನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು 80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಏನಿವೆ ಅವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಿರುಗುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಬರುವುವಿದ್ದು, ಅದರ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 1973ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. 400 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನೀರು ಈ ಆಯಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಗೋಳನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಬೇಸಿಗೆ ಬೆಳೆಗಾಗಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಪೈರಿಗೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಭವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯರು ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ರೀಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು—60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ಸಿರಗುಪ್ಪ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ದೇವನೂರು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಾಜುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇವೆ ಈ ಅಂದಾಜುಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವಾಗ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ, ಬರೀ ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳದೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ, ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗಿದೆ. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೂ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಬವಣೆಯನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸರ್ಕಾರ 80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖೇನ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಾಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಗುಂಡುಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜ. ಅದನ್ನು ಗ್ರೌಟ್ ಮಾಡಿ ಲೀಕೇಜ್ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ 55 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಏನಿವೆ ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಂತೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾರಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್.—ನೂರಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ನೀರಿನ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆಯುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇ ಗೌಡ.—ರೈತರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1750 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬೆಳೆಯೆಂದೂ, 50 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗ ಬೆಳೆ ಎಂದೂ ಒಟ್ಟು 1800 ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ತುಂಗಭದ್ರ ನಾಲಾ ಪ್ರದೇಶದ ಜಿನುಗು ನೀರನ್ನು ರೈತರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಆದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕು ಬರಲಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಲೀನಿಯೆಂಟ್ ಆಗಿ ವ್ಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ನಂತರ ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಆದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now rise and meet tomorrow at 9 A.M.

The House adjourned at Twenty Minutes past Six of the Clock to meet again at Nine of the Clock on Saturday, the 5th August, 1972.

WD 18326—GPB—500—12-6-1973